

VIIKONVAIHDE

VIIKON ÄLÄHDYS

PÄHKINÄ

Uusi aloitus jääkiekkoon

• Jääkiekkoa vähemmän seuraavien on usein vaikea ymmärtää jääkiekkostangia. Monelle ovat esimerkiksi a- ja b-piste-aloitus vaikeita käsitellä. Mutta nyt jääkiekkoon on tullut jälleen uusi aloituspiste. – Mutta mikä? Saat tietää sen, kun otat selvää, kenon ampuma kiekko jähvää mihinkin maaliin. Sijoita saamasi kirjain numeron osoittamaan ruutuun.

P	T	S	I	O	U	A	K
---	---	---	---	---	---	---	---

3	8	6	5	6	8	7	4	E
---	---	---	---	---	---	---	---	---

2	1	8	4	5	7
---	---	---	---	---	---

SUDOKU

Taso: Keskivaikea

		1			5	4	8	
9	4				3			
7		5		6				
			5		9			
3	2						1	9
			1		4			
				1		7		8
			3				4	2
	9	3	8			6		

Sudoku-tehtävän 345 ratkaisu.

5	7	8	4	9	6	2	1	3
6	1	9	5	2	3	4	7	8
2	3	4	7	1	8	5	9	6
9	5	3	2	6	1	8	4	7
7	6	1	8	5	4	9	3	2
8	4	2	9	3	7	1	6	5
3	2	5	6	4	9	7	8	1
4	8	6	1	7	5	3	2	9
1	9	7	3	8	2	6	5	4

Tehtävän numero 346.

Täytä ristikko siten, että jokaisella pysty- ja vaakarivillä (ja paksuilla viivoilla rajatuissa 3 x 3 laatikoissa) on jokainen luku yhdestä yhdeksään.

Kerran ja vain kerran!

Apua Sudokun ratkaisuun osoitteessa:
www.sudoku.org.uk

© 2006 Michael Mephram. Distributed by Tribune Media Services. All rights reserved.

EDELLISEN RISTIKON RATKAISU

[illegible]

Ristikko on aivojumppaa laatijallekin

Asikkalan Vääksyssä asuvalle Jari Keräselle
ristikoiden laatiminen on harrastus.
Yhden ristikon syntyminen vie muutamasta
tunnista muutamaa päivään.

ASIKKALA (MT)
Taas, atte, ansa ja aina ovat tuttuja sanoja ristikon ratkojille.
 ”Eniten ristikoissa on sellaisia sanoja, joissa on a-kirjainta, koska se on yleisin kirjaimemme”, kertoo ristikoita Sanaris Oy:n kautta Maaseudun Tulevaisuuteen laativa **Jari Keränen**.

"Veikkaisin, että ristikoiskisa eniten käytetty sanat ovat *taas* ja *ista*. Niihin on helppo keksiä rististäviä sanoja, koska niissä on suomen kielessä yleisiä kirjaimia."

Ristikoin tekeminen alkaa idean keksimisestä.

"Yritän aina miettiä mahdollisimman ajankohtaisen aiheen. Idean mukaan valitsen pääkuvan, johon keksin lauseet. Yleensä aloitan laatimisen vauvasta, yläkoulusta, koska kuva on usein siellä."

"Jo laatuasiassa tiedän, mihin lehteen ristikko on menossa. Jos se menee Maaseudun Tulevaisuuteen, yritän keksiä maatalousaiheista sanastoja samaan aikaan", Keränen sanoo.

Säännöt ohjaavat laatijaa
Ristikoiden laatimisessa on pariskymmentä kirjoittamattoma sääntöä.

"Alle nelikirjaimisia sanoja ei suvaita, paitsi jos ne ovat pääkuvastusta lähtevä. Tällaisia voivat olla esimerkiksi *ja* tai *eli*. Sama sana ei myöskään saa esiintyä kahta kertaa samassa ristikossa". Keränen antaa esimerkkejä.

Laatijalla itselläänkin voi olla kriteerejä omien ristikoidensa suhteen.

"Itselläni ja Sanariksella on pyrkimys, että ristikot reunat ovat tasaiset. Sanan alussa tai loppussa ei saisi olla pilokirjaimia, eli kirjaimia, jotka eivät liity kuin yhteenunaan."

"Ristikko ei kuitenkaan välttämättä ole huono, vaikka kaikki kriteerit eivät täyttyisikään". Keränen painottaa.

Koitere muuttui moukariksi
Yleensä ristikoissa pyritään käyttämään perussanoja.
”Sanan pitäisi mielellään löytyä Nykysuomen sanakirjasta tai sivistyssanakirjasta. Yhdys-sana ei saa olla väkisin väännetty, vaan sen pitää olla ymmärrettävää”. Keränen opastaa.
”Omista ristikoissani pisinpiimä sanoja ovat varmaankin olleet *asuinpaikkakunnat* ja *lunastusyritykset*. Ainakaan helpoissa ristikoissa pitkät sanat eivät saa olla isetarkoituks.”

Joitakin sanoja laatijat pyrkivät kartaamaan.

"Yritän välttää nimiä ja sellaisia sanoja, että ratkojan täytyisi tietää esiin kartta tai Google".

Keränen valaisee.

"Kerran ristikkoon oli tullut sana *Koitte*, joka on järvi Ilo-maantieteessä. Muuten sen kuitenkin *omoukariksi*, koska totesin, että se on liian vaikea".

Keränen käyttää laatiessaan kristianisankirjaa ja nettiä.

"Usein varmistan jonkun sanan kirjoittajansa. Erityisesti vaikeimmista ristikoida käytän kirjaa apunani."

Samat sanat, eri vihjeet
 Keräsellä menee yhden ristikon laatimiseen joitakin tunteja.
 "Helson ristikon laatiminen kestää neljästä kuuteen tuntia. Vaikaa ristikko voi viedä päivän tai parikin, koska siinä ei voi olla helpoimpia sanoja ja vihjeiden tulkinta tulee olla huikan perillisiä."
 "En yleensä tee ristikkoja kerralla valmiiksi. Jousku joku kohta voi jättää juttumattaan pidemmäksiin aikaa. Usein ratkaisu löytyy, mutta aina ei." Vihjeiden keksiminen on oma taiteentalajinsa.
 "Tavoitettiin on, etten ainakaan käyttäisi samoja vihjeitä samoissa sanoissa. On myös tärkeää, että sana ja vihje ovat yhteydessä toisiinsa. Vihjeen pitää olla tarvittava ja lyhyt, jotta se mahtuu ruutuun". Keränen kertoo.
 "Vihjeet ratkaisevat ristikon vaikeustason. Vaikeimmissa ristikkoissa on vähän kuvallisia vihjeitä."

Agronomin osapäiväohjelma
 Keränen ei laadi ristikoita ammatikseen.
 "Olen kasvintuotantoneuvoja
 Pro Atria Hämeessä. Työstäni
 on hyötyä MT:n ristikoitten ke-
 misessä, koska maatalouden tase-
 on tulee vähän kuin itsestään."
 "Tällä hetkellä olen vuorot-
 telupaalla. En kuitenkaan
 ole laatinut ristikoita yhtään
 tavallista enempää. Aika on
 kulunut remontin tekemiseen
 kotona."
 Keränen ei suoralta kädeltä
 tyrmää ajatusta työstä kokopäi-
 väisen ristikonlaattajana.
 "Jos työmatka riittäisi, voisin
 hyvinkin ryhtyä kokopäiväisek-
 si. Silloin tunti pitäisi tuottaa
 ristikoita päivässä."
 Tällä hetkellä hän laatii vii-
 destä kuuteen tehtävää kuussa.
 "Olen vasta urani alussa. Nyt
 on teille ristiko numero 35.
 Yhdenlaista aivojumppaa tämä

Aikaisemmin Jari Keränen ratkoi ristikoita, nykyään hän pääasiassa laatii niitä. ”Jos ratkon toisten laatimia ristikoita, etsin niistä uusia sanoja ja vihjetyyppejä.”

laatiminenkin on.”
Laatimistaitoaan Keränen kehittää ratkomalla itsekin monenlaisia tehtäviä ja osallistumalla Sanaseppöjen Lahden paikalliskerhon toimintaan.

Sanasepot ry on valtakunnallinen sanaristikoseura, joka toimii sekä kotkojien että laatijoiden iloksi.

ANNIINA KESÖ
Allea oleva ristiko on Jan Keränen laatima.

KADOTA ULKOMAA-
LAISTEN
PUHEISSA
TAISTE-
LULLA

**TAMPE-
RETTA**

**SOTA-
PÄÄLLIKÖITÄ
(GEORGE
PATTON) (AAKE)**

**TÄTÄ OLIVIN-LAJIKETTA
MENI 230 KILOA
HEHTAARILLE!**

kuulua takaisin AINOASTAAN päässä HELMI-
NEN
SUM-
MANEN

**PITKÄSTÄ
ILOSTA**

**POROJEN
LISÄÄN-
TYMISIÄ**

**GOL-
FISSA
MAA-
HAN**

**EEVAN
KANSSA**

**KASVIS-
SYÖJÄLLE**

**OHRASTA
PANTU**

vohkia

**LOTTO-
VOITTO**

**HAAN
TEKOA**

USVA

**JÄLKI-
TUOKA
TAULU**

**QUANTIN
KAIMOJA
ENSI-
TÄI LAHI-**

**RYTMI-
TANSSEJA**

**VETO-
KOIRIA
1-1=
-PELI**

**PELI-
KOR-
TEIL-
LE
JOS-
KUS**

**LAIH-
DUTTA-
JILLA**

**ERÄS
ESINE**

TÄRPI

**KORVEN
KASVI**

**EN KEH-
TAA!**

**TAK-
SEIL-
LA**

**LOYSA
HOUSU-
MALLI**

**AJO-
VÄYLÄ**

**DAAVI-
DIN
ISA**

**HAPA-
TETTU
JUOMA**

**OT-
TO-**

**SANOI-
MAA**

**ULVOVA
VILLI-
ELÄIN**

**NUI-
JALLA?**

**SAADA
APEAKSI
VIRO
LATVIA**

**LUON-
TOON**

**TOISEL-
LA NI-
MELLÄ**

**HAA-
VOIT-
TUVA**

**MISS
FOR-
TUNA**

**MAKEA
HAPAN**

**NEULA-
HOITOA**

**-
NALLE**

**PO-
KERI**

**ARKKITEHTI
HEIKKI**

**TUS-
KAA**

**ASU-
MATON**

www.sonoris.fi / laadinto Jari Keränen, ulkoasu P.A. Manninen